

KLASIKAPLUS.CZ

1. Jiří Habart: S hudbou se nebojuje, ale pracuje

28.03.2023 klasikaplus.cz - Milan Bátor

Odkaz na originál

Klíčová slova: divadla (4); moravskoslezského (4); Národního (4); divadle; moravskoslezském; Národním; NDM; opera; opeře; Ostravská

"Za vše, co teď umím, vděčím opernímu souboru a orchestru **Národního divadla moravskoslezského.**"

Mladý český dirigent Jiří Habart exceloval na světové dirigentské soutěži Donatella Flick Conducting Competition v Londýně. Rodák z Frýdku-Místku a dirigent operního souboru **Národního divadla moravskoslezského** prošel náročnou soutěží až do finále a stal se jedním ze tří nejlepších uchazečů o titul. Nakonec zvítězil italsko-německý dirigent Nicolo Foron, ale zahrát si s London Symphony Orchestra je splněný sen. Jméno Jiří Habart v povědomí prestižního orchestru a světových uměleckých agentur určitě nezapadne. Jiří, pocházíte z Frýdku-Místku. Okolo vede cestička, jak se zpívá v lidové písničce. Vaše cesta vedla k dirigování odjakživa? Ale vůbec ne. Vše mělo svůj čas a vývoj. S hudbou jsem začal vlastně velmi pozdě až ve dvanácti letech jako houslista. Nerad bych opomenul fakt, že jsem vyrůstal jak ve Frýdku - Místku tak také střídavě v Litomyšli, kde také započala má hudební cesta. A právě tam na konci mých krátkých studií na základní umělecké škole mi pan učitel houslí prvně řekl, že bych měl někdy zkusit dirigování. Tehdy jsem nad tím pochopitelně mávnul rukou a šel raději cvičit na přijímací zkoušky na konzervatoř.

Kdy jste se rozhodl, že se chcete věnovat naplno dirigentské profesi a co vás na této práci oslovilo?

Vše se postupně vyvinulo během studii na kroměřížské konzervatoři, kde mě postupně přestávalo naplňovat cvičení stupnic a etud a podobně. Došlo mi, že sedět a hrát v orchestru by mě rovněž neuspokojilo. V té době jsem tedy začal pomalu se studiem dirigování nejprve soukromou cestou. Bylo mi jasné, že se dál houslím věnovat nebudu a tak začala příprava na hudební fakultu JAMU, kterou jsem úspěšně vykonal a strávil tam naplňujících pět let studií pod výborným vedením mých dvou pedagogů Jakuba Kleckera a Tomáše Hanuse. Jim vděčím opravdu za mnohé!

Z Frýdku-Místku je nedaleko do Ostravy, kde vás můžeme vidat v **opeře Národního divadla moravskoslezského. Ostravská opera** je považována za jednu z nejprestižnějších operních scén v České republice. Jaké zkušenosti jste tam nasbíral?

Obrovské. Začínal jsem v **NDM** s balety jako Don Quijote nebo Nebezpečné známosti, pak nás všechny zastavilo pandemické opatření a vzalo nám drahocenné dva roky života a získávání praxe. Po opětovném návratu k normálu jsem záhy zažil první nepřerušenu sezónu plnou oper a baletů. Musím upřímně říci, a nikdy tomu nebude jinak, že za vše, co teď umím, vděčím opernímu souboru a orchestru **Národního divadla moravskoslezského** se kterým mám to štěstí získávat praxi nad nádhernými tituly světového repertoáru.

Vedle operního repertoáru různých slohových epoch se zabýváte intenzivně koncertním uměním. Máte v klasické hudbě své oblíbené skladatele, styly či období?

Oblíbené skladatele určitě mám a to z každého období několik. Většinou si ale užívám vždy to, co s orchestrem zrovna hrajeme. Netajím se také vášní pro starší stylová období baroka a klasicismu, kde se cítím velmi komfortně.

Soutěže jeden publicista kdysi nazval výmluvně jako "běh za slávou". Co vás přimělo k účasti na slavné soutěži Donatella Flick Conducting Competition v Londýně?

Soutěže jsou velmi náročnou a vyčerpávající záležitostí. Jenže v dnešní době musí být umělci vidět a něco dokázat, aby si vás někdo všimnul. Ve světě je jistě spousta úžasných talentů, jen jsou skryté a neví se o nich. Soutěž může mnohé změnit a pomoci vám se zviditelnit. Osobně jsem se na letošní ročník přihlásil víceméně z legrace, protože mi bylo jasné, že dostat se na takovou soutěž, jakou je Donatella Flick je prakticky nemožné. O to větší šok pro mne byl e-mail s informací o přijetí, kterému předcházelo vyhodnocení zasláné video ukázky vaší práce.

Soutěže jste se zúčastnil poprvé a současně i naposledy. Je určena zájemcům do třiceti let. Jak dlouho jste se připravoval?

Připravoval jsem se intenzivně měsíc před prvním kolem. Dříve na to s ohledem na premiéry barokních oper v **Národním divadle moravskoslezském** nebyl prostor. Jednalo se o mou poslední šanci tuto soutěž absolvovat, protože mi je přesně třicet let. Snažil jsem se tedy každé dílo pociťv vstřebat.

Jak náročné bylo probíjet se do finále a co všechno jste pro to musel učinit?

Probíjet se do finále tak těžké nebylo. Za prvé jsem tam určitě nejel nikterak bojovat. S hudbou se nebojuje, ale pracuje. Vůbec jsem neřešil ani neposlouchal výkony ostatních uchazečů. Vždy jsem přišel, odvedl práci, jak jsem nejlépe uměl, pracoval s orchestrem na interpretaci, kde bylo potřeba a po patnácti minutách zase odešel. Večer bylo vyhodnocení, kterých deset soutěžících půjde do druhého kola a mé jméno se ocitlo mezi nimi. Druhé kolo obsahovalo ranní a odpolední frekvenci. Ráno každý dělal 15 minut instrumentální doprovod (Šostakovičův violoncellový koncert nebo Mozartův klarinetový koncert) a odpoledne po dobu stejného času soudobé dílo členky poroty Sally Beamish. Musím říci, že jsem si to velmi užíval. Žádná tréma nebyla, což mě samotného překvapilo. Večer opět vyhlášení, tentokrát třech finalistů, a já opět mezi nimi, což mne opravdu udivilo. Šel jsem do soutěže s čistou myslí a mottem, necht' se stane, co se stát má.

Kdo vám byl během soutěže oporou? Měl jste se na koho obrátit s prosbou o radu, konzultaci či jen morální podporu?

Ano, asi dvakrát jsme si volali s panem dirigentem Tomášem Hanusem, který má s podobnými orchestry bohaté zkušenosti. Zajímalo mě, jak to u takových orchestrů chodí, jak s nimi pracovat a zkoušet.

Jak vám sednul soutěžní repertoár?

Tato soutěž nemá v repertoáru žádná extrémně technicky náročná díla, ale spíše partitury zaměřené na hudební a obsahový výraz, což mi velmi vyhovovalo. Měl jsem také velké štěstí na vylosovaný repertoár předsedou komise. Každé kolo mělo tři symfonická díla (první kolo:

Wolfgang Amadeus Mozart : Symfonie č. 39, Ludwig van Beethoven : Symfonie č. 8, Sergej Prokofiev : Symfonie č. 1), načež byly vybrány dva tituly, na kterých pracujete.

Výjimkou bylo třetí kolo, kde každý dirigoval všechny tři partitury Richarda Wagnera, Edvarda Griega a Hectora Berlioze. Finále započalo třikrát za sebou zahraniou předehtrou k Tristanovi a Isoldě kde mohla porota i posluchači slyšeli rozdíl v interpretaci a přístupu každého z nás. Poté zazněly obě suity z Griegova Peer Gynta, kde jsem dirigoval poslední dvě části včetně slavné Solvejžiny písně, tu jsem si, musím říci, ohromně užil. Závěr koncertu byl ve znamení třech vybraných částí z Fantastické symfonie Hectora Berlioze. Vylosoval jsem si překrásnou první větu, což mi udělalo velikou radost, protože jsem si ji velmi přál.

Dirigovat proslulý London Symphony Orchestra se nepoštěstí každý den. Zvolil jste nějakou strategii?

Strategie opravdu žádná nebyla. Porota chtěla vidět, jak pracujete s tělesem a co dokážete rukama vyjádřit. Jak oslovit orchestr, aby vás následoval. A to si dopředu nepřipravíte. Vše bylo velmi spontánní. Stát před London Symphony Orchestra bylo samozřejmě nezapomenutelnou zkušeností. Nejen, že se na Vás dokonce hezky usmějí, ale zahrají vše technicky dokonale, takže jsem vůbec neřešil souhru ani ladění. Jen jednou v soudobé skladbě se na poprvé ve smyčcích úplně vše nevydařilo zahrát spolu, protože to byl, jak my hudebníci říkáme dost "mastný flek". Ovšem po opětovném zahrání vše najednou sedělo. Hráči jsou na vysoké úrovni nejen technické ale hlavně muzikantské, takže jsem si spolupráci s nimi ohromně užil a nikdy na zvuk tohoto orchestru nezapomenu. Dostal jste se nejdál, kam se dostat dalo. Do finále mezi tři nejlepší. To je fantastický úspěch. Dostal jste nějakou zpětnou vazbu? Být ve finále bylo samozřejmě pro mne velkou ctí. A teprve teď mi začíná docházet, co se v tom týdnu v Londýně vlastně stalo. Soutěž je, jak jsem zmínil velmi vysilující disciplínou a přiznávám, že jsem byl na finální kolo už extrémně unavený. Celý den probíhala zkouška všech finalistů s orchestrem a večer koncert. Ale muzika má ten úžasný dar postavit vás znovu na nohy, což se také stalo. Bylo moc hezké vidět i ostatní soutěžící, kteří se nedostali třeba do druhého kola a přesto seděli a sledovali soutěž až do finále. Jeden z nich mi v předvečer koncertu sdělil, že právě my tři jsme dokázali změnit zvuk orchestru. To byl asi jeden z důvodů, proč jsme se dostali tak daleko.

Provázely finálový koncert emoce?

Finálový koncert byl promítán live na Medici.tv a mnoho mých známých jej sledovalo a v průběhu koncertu posílalo vřelé pozdravy a dojmy, což bylo milé. Moc za to děkuji. Emoce jsem nijak nekočičoval, jen si užíval energie a atmosféry každé skladby, kterou jsme společně hráli.

Čím podle vás přesvědčil vítězný italský dirigent Foron?

Nicolo Foron je vynikající muzikant, který diriguje téměř od dětství a prošel mnoha soutěžemi a kurzy. Má jistě více nasbíraných zkušeností a na pozici asistenta dirigenta u LSO na příští sezónu se báječně hodí. Já mu vítězství upřímně přeji, zaslouží si to! Tato soutěž neudílí druhou ani třetí cenu, nicméně každý finalista má příslibenou spolupráci s jinými institucemi v Británii. Případně se také můžete objevit v hledáčku světových hudebních agentur.

Ztotožňujete se s hodnocením porotců? Určitě jste dostal také pěknou zpětnou vazbu.

S verdiktem samozřejmě souhlasím a myslím, že je spravedlivý. Musím se také přiznat, že po koncertě za mnou přišlo několik lidí z publika a rovněž členové orchestru. Snad to nebude znít příliš samolibě, když prozradím, že kdyby mohli hlasovat o vítězi, tak by volili pro mě. To člověka opravdu zahřeje a hned se lépe spí. Nicméně vše dopadlo zcela nad moje očekávání a jsem opravdu spokojený, plný dojmů a inspirace.

Myslím, že to nezní vůbec samolibě, jen to svědčí o tom, že nic není jednoznačné a každého může oslovit něco jiného. Finálová účast je opravdu skvělý úspěch, moc vám gratulujeme! Co si z této prestižní soutěže kromě výše zmíněných zkušeností a postřehů odvážíte?

Vděčnost, nezapomenutelný zážitek a závazek do další budoucí práce.

Děkuji za rozhovor.

« zpět na začátek